

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Společnost

Investment Bureau s.r.o.
IČO 040 02 164
Kaprova 42/14
11000 Praha 1

Č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 7

Praha 8. 10. 2018

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 9. 7. 2018 na návrh Navrhovatele proti Společnosti Investment Bureau s.r.o. (dále jen „Společnost“), vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o námitkách Navrhovatele ze dne 27. 7. 2018, č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 5, proti usnesení finančního arbitra ze dne 12. 7. 2018, č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 3, takto:

Námitky Navrhovatele, doručené finančnímu arbitrovi dne 27. 7. 2018, č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 5, se zamítají a usnesení finančního arbitra ze dne 12. 7. 2018, č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 3, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem domáhá vrácení peněžních prostředků ve výši 500.000 Kč investovaných prostřednictvím Společnosti, protože ho Společnost ve vztahu k investici nepravdivě informovala a porušila povinnost jednat vůči Navrhovateli poctivě.

Na podporu svých tvrzení Navrhovatel nepředložil komisionářskou smlouvu či jinou smlouvu o poskytování investičních služeb se Společností; předložil komunikaci mezi Navrhovatelem a Společností, snímek obrazovky zobrazující software určený k obchodování a výpis z obchodního rejstříku ze dne 6. 7. 2018 obsahující základní informace o Společnosti, výpis ze seznamu finančních institucí vedeného Českou národní bankou týkající se společnosti [REDACTED] (dále jen „Zahraniční obchodník“), komunikaci se Zahraničním obchodníkem, ve které přímo Navrhovatel komunikuje a dokládá informace a podklady k založení obchodního účtu přímo Zahraničnímu obchodníkovi a výpis obchodních transakcí na obchodním účtu Navrhovatele doručený na emailovou adresu Navrhovatele. Navrhovatel dále předložil „*dohodu o narovnání se (!) se zrušené smlouvy o investování se spotřebitelem*“ uzavřené mezi Navrhovatelem a Společností.

Finanční arbitr z předložených podkladů vyvozuje, že Navrhovatel obchodoval s investičními nástroji se Zahraničním obchodníkem prostřednictvím jeho obchodní platformy.

Finanční arbitr je kdykoli v průběhu řízení povinen zjišťovat, zda jsou dány podmínky řízení před finančním arbitrem, tak jak je stanoví zákon o finančním arbitrovi. Je to proto, že

rozhodnutí finančního arbitra vydané přes existující zákonnou překážku řízení by bylo nicotné, nemohlo by zavazovat strany k plnění a mohlo by zejména spotřebiteli přivodit újmu.

Pokud jde o základní podmínku řízení, tedy působnost finančního arbitra, pak podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi platí, že finanční arbitr je při splnění dalších podmínek příslušný k rozhodování sporu jinak spadajícího do pravomoci českých soudů mezi spotřebitelem a

- a) poskytovatelem platebních služeb při nabízení a poskytování platebních služeb;
- b) vydavatelem elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz;
- c) věřitelem nebo zprostředkovatelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo jiného úvěru, zápůjčky, či obdobné finanční služby;
- d) osobou obhospodařující nebo provádějící administraci fondu kolektivního investování nebo nabízející investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu při obhospodařování nebo provádění administrace fondu kolektivního investování nebo nabízení investic do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu;
- e) pojistitelem nebo pojišťovacím zprostředkovatelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění;
- f) osobou provozující směnářenskou činnost při provádění směnářského obchodu;
- g) stavební spořitelnou nebo zprostředkovatelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování stavebního spoření;
- h) obchodníkem s cennými papíry, vázaným zástupcem, obhospodařovatelem investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu nebo investičním zprostředkovatelem při poskytování investičních služeb nebo při výkonu činností podle § 11 odst. 1 písm. c) až f) zákona o investičních společnostech a investičních fondech [obhospodařování majetku zákazníka, jehož součástí je investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání (portfolio management), úschova a správa investičních nástrojů včetně souvisejících služeb, avšak pouze ve vztahu k cenným papírům a zaknihovaným cenným papírům vydávaným investičním fondem nebo zahraničním investičním fondem, přijímání a předávání pokynů týkající se investičních nástrojů a poskytování investičního poradenství týkající se investičních nástrojů];
- i) osobou, která vede jiný než platební účet, při vedení tohoto účtu;
- j) příjemcem jednorázového vkladu při přijímání nebo vracení tohoto vkladu.

Podle § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi současně platí, že institucí se pro účely tohoto zákona rozumí:

- a) poskytovatel platebních služeb;
- b) vydavatel elektronických peněz;
- c) věřitel nebo zprostředkovatel při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo jiného úvěru, zápůjčky, či obdobné finanční služby;
- d) osoba obhospodařující fond kolektivního investování, provádějící administraci fondu kolektivního investování nebo nabízející investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu;
- e) pojistitel nebo pojišťovací zprostředkovatel při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění;
- f) osoba provozující směnářenskou činnost;
- g) stavební spořitelna a zprostředkovatel při nabízení, poskytování nebo zprostředkování stavebního spoření;
- h) obchodník s cennými papíry, vázaný zástupce, obhospodařovatel investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu nebo investiční zprostředkovatel při poskytování investičních služeb nebo při výkonu činností dle § 11 odst. 1 písm. c) až f) zákona o investičních společnostech a investičních fondech;
- i) osoba, která vede jiný než platební účet, při vedení tohoto účtu;

j) příjemce jednorázového vkladu při přijímání nebo vracení tohoto vkladu.

Finanční arbitr nezjistil, že by Společnost byla subjektem ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.

Z obchodního rejstříku zjistil, že Společnost podniká s předmětem podnikání „*[v]ýroba, obchod a služby neuvedené v příloze 1 až 3 živnostenského zákona*“. Finanční arbitr v posuzovaném sporu zjistil, že spor mezi stranami sporu není sporem, který je finanční arbitr příslušný podle § 1 odst. 1 písm. a) až j) zákona o finančním arbitrovi rozhodovat, protože Společnost není žádným ze subjektů finančního trhu, se kterými je oprávněn spory na finančním trhu se spotřebitelem řešit, zejména (vzhledem k investiční povaze nároku Navrhovatele vzneseného v řízení před finančním arbitrem) není obchodníkem s cennými papíry, investičním zprostředkovatelem, vázaným zástupcem, ani obhospodařovatelem či administrátorem investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu, tedy procesně legitimovaným subjektem v řízení před finančním arbitrem. Společnost zároveň není ani vedena v seznamu finančních institucí vedeném Českou národní bankou jako poskytovatel investičních služeb.

Pro vymezení působnosti finančního arbitra v oblasti investičních služeb je rozhodující znění § 1 odst. 1 písm. h) zákona o finančním arbitrovi; působnost finančního arbitra, který je orgánem veřejné moci, je v souladu s ústavním pořádkem České republiky nutné vykládat restriktivně, tj. s důrazem na výslovné znění zákona, tedy i bez jakkoliv logického rozšiřování jeho gramatického výkladu (podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod „*[s]tátní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*“).

Podle § 1 odst. 1 písm. h) zákona o finančním arbitrovi je finanční arbitr příslušný k rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů mezi „*obchodníkem s cennými papíry, vázaným zástupcem, obhospodařovatelem investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu nebo investičním zprostředkovatelem při poskytování investičních služeb nebo při výkonu činností podle § 11 odst. 1 písm. c) až f) zákona o investičních společnostech a investičních fondech*“.

Váže-li zákonodárce působnost finančního arbitra v oblasti investičních služeb na taxativně vyjmenované subjekty (poskytující investiční služby) upravené v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu a v zákoně č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, je působnost finančního arbitra zaměřena subjektivně, vztahuje se jen na subjekty naplňující zákonné definice těchto institucionálních subjektů (věcnou působnost finančního arbitra zde tedy determinuje okruh stanovených subjektů, nikoli okruh „poskytovatelů investičních služeb“ jako obecné skupiny různorodých osob zavazujících se poskytnout investiční služby, a to bez ohledu na zemi sídla poskytovatele nebo dokonce bez ohledu na získání veřejnoprávního oprávnění k poskytování služeb).

Na základě posouzení předložených podkladů nemohl finanční arbitr uzavřít, že by spor mezi Navrhovatelem a Společností byl sporem, který je finanční arbitr příslušný podle § 1 odst. 1 písm. a) až h) zákona o finančním arbitrovi rozhodovat.

Návrh Navrhovatele je tedy podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi nepřipustný, protože spor nenáležel do působnosti arbitra, finanční arbitr řízení podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavil usnesením ze dne 12. 7. 2018, č. j. FA/SR/RI/1927/2018 - 3 (dále jen „Usnesení“).

3. Námítky Navrhovatele proti Usnesení

Námítky Navrhovatele směřují proti výroku usnesení o zastavení řízení podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi. Navrhovatel tvrdí, že finanční arbitr nesprávně právně zhodnotil případ, protože působnost finančního arbitra podle Navrhovatele není vymezena pouze na základě zákona o finančním arbitrovi.

Navrhovatel tvrdí, že postavení spotřebitele vylučuje výklad, jehož výsledkem je nepřislušnost finančního arbitra. Navrhovatel argumentuje, že spotřebitelské právo v českém právním řádu zasahuje hned do několika právních předpisů. Podle Navrhovatele je finanční arbitr příslušný podle Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. 5. 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (dále jen „Nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line“), kde je pojmově vymezeno, kdo je veřejným orgánem a kde je řešena i otázka příslušnosti.

Navrhovatel dále tvrdí, že nelze použít zužující výklad v neprospěch spotřebitele, když Společnost nesplnila svoji povinnost registrace k výkonu regulované činnosti. Následný závěr finančního arbitra, že Společnost není podnikatelem na kapitálovém trhu, podle Navrhovatele není v souladu s ústavním principem legitimního očekávání a práva na spravedlivý proces. Navrhovatel argumentuje blíže nespécifikovaným právním názorem Nejvyššího soudu, když tvrdí, že Nejvyšší soud opakovaně judikoval, že nerespektování povinnosti registrace nemá vliv na postavení subjektu jako podnikatele na kapitálovém trhu. Navrhovatel argumentuje rozhodnutím 6 Tdo 109/2013 a srovnává argumentaci finančního arbitra s argumentací dovolatele, která byla v daném rozhodnutí Nejvyšším soudem posouzena jako nesprávná.

Navrhovatel dále tvrdí, že finanční arbitr je příslušný i pro spory spotřebitele s institucí, která fakticky podniká na kapitálovém trhu nebo vede „jiný, než bankovní účet“.

Navrhovatel tvrdí, že finanční arbitr je podle správního řádu povinen podání účastníka řízení postoupit z úřední povinnosti příslušnému správnímu orgánu, a to bez zbytečného odkladu, a dále tvrdí, že zastavením řízení se finanční arbitr „dopustil chyby odporující veřejnoprávnímu principu oficiality“.

Navrhovatel argumentuje, že povinnost oznámit trestný čin se vztahuje na každého, kdo se hodnověrným způsobem dozví o přípravě, nebo skutku trestného činu. Navrhovatel namítá, že toto oznámení měl učinit i finanční arbitr jako veřejnoprávní orgán a nebyl oprávněn odkazovat navrhovatele na to, aby sám podal trestní oznámení.

Navrhovatel dále tvrdí, že příslušnost finančního arbitra je odvozena od příslušnosti českých soudů dle ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „Nařízení Řím I“) a v návaznosti na zákon o mezinárodním právu soukromém.

4. Řízení o námítkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti usnesení finančního arbitra odůvodněné námítky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů

ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení. Včasné podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který usnesení potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr ve zbytku podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a násl. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné. Finanční arbitr proto přezkoumal soulad Usnesení, s právními předpisy, správnost napadeného Usnesení pak přezkoumal v rozsahu věcných námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr rozhoduje podle práva, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, a aby rozhodnutí finančního arbitra soud jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel v Námitkách předložil, příp. označil, k doložení svých tvrzení nové podklady, které by mohly mít zásadní vliv na přehodnocení právního posouzení sporu; finanční arbitr však má za to, že předložení podkladů, které by vyvrátily závěr finančního arbitra o jeho působnosti, nelze vzhledem k jednoznačné procesně právní úpravě jeho působnosti, ani předložit. Navrhovatel tak jen v Námitkách opakovaně argumentuje, že finanční arbitr je příslušný; s touto otázkou se finanční arbitr však již dostatečně vypořádal v Usnesení.

Navrhovatel zcela zjevně nepřiléhavě argumentuje ve věci příslušnosti finančního arbitra, tedy otázky procesní, Nařízením Řím I, ze kterého vyvozuje příslušnost českých soudů, a tedy podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi také příslušnost finančního arbitra. Nařízení Řím I však řeší otázky hmotného práva ve vztazích s mezinárodním prvkem a obsahuje pravidla pro určení rozhodného práva, kterým se mají určité závazkové právní vztahy s mezinárodním prvkem řídit (tj. určuje se závazkový statut, podle kterého se konkrétní právní vztah bude spravovat a rozhodné právo, které se bude aplikovat), a naopak neobsahuje procesní normy, které by stanovovaly mezinárodní příslušnost soudu.

Působnost finančního arbitra v oblasti investičních služeb pak rozhodně nad rámec působnosti stanovené v zákoně o finančním arbitrovi nerozšiřuje Nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line, neboť působnost finančního arbitra je dána vůlí českého zákonodárce, který rozhodl o rozsahu sporů, které mají spadat pod příslušnost finančního arbitra, jako mimosoudního mechanismu řešení sporů v oblasti investičních služeb, jehož příslušnost existuje vedle univerzální příslušnosti obecných soudů k řešení v zásadě všech sporů na finančním trhu.

Finanční arbitr po důkladném přezkoumání své příslušnosti nezjistil, že by v Usnesení vykládal příslušnost obsaženou v zákoně o finančním arbitrovi restriktivním způsobem a v neprospěch spotřebitele, jak tvrdí Navrhovatel. Finanční arbitr příslušnost v oblasti poskytování investičních služeb, tedy procesní normy, objektivním způsobem, který je podle základních principů výkonů státní moci jediný možný, a zásadně nezohledňuje postavení jakékoli strany sporu. Pro určení příslušnosti finančního arbitra je výhradně důležité, zda se

obě strany nacházejí v postavení, ve kterém zákon o finančním arbitrovi zakládá příslušnost finančního arbitra k rozhodnutí; žádné jiné kritérium příslušnosti nelze při výkladu procesní normy vážící příslušnost na veřejnoprávní vymezení přípustných stran sporu, použít. Finanční arbitr zde opakuje, že finanční arbitr je veřejným orgánem s alternativní příslušností k obecným soudům a Navrhovatel tak není zbaven k přístupu spravedlnosti – na obecné soudy se tak může obrátit nejen s návrhem, který zřejmě nepatří do působnosti finančního arbitra, ale také s návrhem, který do jeho působnosti patří.

Navrhovatel dále namítá, že finanční arbitr se zastavením řízení pro nepříslušnost „*dopustil chyby odporující veřejnoprávnímu principu oficiality*“; řízení před finančním arbitrem však není zahajováno z moci úřední, jak zmatečně argumentuje Navrhovatel, neboť řízení před finančním arbitrem se zahajuje podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi pouze na návrh navrhovatele, tedy je ovládáno naopak zásadou dispoziční. Finanční arbitr ani po pečlivém posouzení procesního postupu, který předcházel vydání usnesení, neshledal, v jakém ohledu by zastavení řízení pro nesplnění jedné z podmínek řízení před finančním arbitrem (nedostatek působnosti finančního arbitra) souviselo s povinnostmi, které jsou principem oficiality spojeny.

K namítanému porušení povinnosti finančního arbitra oznámit trestný čin finanční arbitr odkazuje, že k závěru o podezření, že v projednávaném sporu byl spáchán trestný čin, v projednávaném sporu nedošel, neboť především neshledal svoji příslušnost k posouzení a rozhodnutí sporu pro nesplnění podmínek řízení, neposuzoval tedy meritum věci a skutečnost, že by v projednávaném sporu došlo ke spáchání trestného činu, z předložených podkladů s nutnou mírou přesvědčivosti nevyplývá.

Finanční arbitr po posouzení námitek Navrhovatele nezjistil, že by ve věci rozhodl nesprávně a protože důvody nepříslušnosti finančního arbitra přetrvávají i v řízení o námitkách, považuje za důvodné Usnesení potvrdit.

Na základě všech shora uvedených skutečností proto finanční arbitr zamítl námitky Navrhovatele a Usnesení potvrdil.

Navrhovateli nebylo upřeno právo spotřebitele řešit mimosoudně svůj spor před Českou obchodní inspekcí, která je mimosoudním orgánem řešení spotřebitelských sporů v jí vymezené působnosti a pak také v tzv. zbytkové působnosti, tedy v případech, kdy spor nespadá do působnosti finančního arbitra, Českého telekomunikačního úřadu nebo Energetického regulačního úřadu.

Od 1. 12. 2018 vstoupí v účinnost zákon č. 171/2018 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o distribuci pojištění a zajištění, a kterým se mění a doplňuje mimo jiné i zákon o finančním arbitrovi, a to právě v působnosti finančního arbitra v oblasti poskytování investičních služeb. Podle § 1 odst. 1 písm. h) zákona o finančním arbitrovi, ve znění účinném od 1. 12. 2018, je finanční arbitr při splnění dalších podmínek příslušný k rozhodování sporu jinak spadajícího do pravomoci českých soudů, a to sporu spotřebitele s osobou poskytující investiční služby při poskytování investičních služeb, když podle § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi se institucí pro účely tohoto zákona rozumí osoba poskytující investiční služby při poskytování investičních služeb.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 76 odst. 3 věty druhé správního řádu nabývá usnesení právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat odvolání.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitř

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ■
Společnost – datová schránka ddn22sb

